

Adabiyot, madaniyat yashasa — millat yashaydi

О‘zbekiston adabiyoti va san’ati

1956-yil 4-yanvardan chiqa boshlagan

ADABIY-BADIY, MA’NAVIY-MA’RIFIY, IJTIMOIY GAZETA

2023-yil 10-fevral / № 5 (4716)

Захиридин Муҳаммад Бобур таваллудинини 540 йиллини

Зокиржон МАШРАБОВ,
Бобур номли ҳалқаро жамоат фонди раиси,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ҳодими

БОБУР АБАДИЯТИ: ИЛМИЙ ИЗЛАНИШЛАР

Ўтган давр мобайнида Бобур номли ҳалқаро жамоат фонди кўхна тарихимизни тиклаш, маънавиятимизни янада юксалтириш, заминимиздан етишиб чиқсан буюк аждодларимиз хотирасини абдийлаштириш, улар колдирган бой илмий-маданий меросни излаб топиб, Ватанга олиб келиш ва илмий истеъмолга киритиш борасида ҳайрли ишларни амалга ошириди.

Ўтгиз йилдан бўён февраль ойида Андижонда ҳалқаро миёсдаги илмий анжуманлар ташкил этиш, ўтказиш анъанага айланган. Бу тадбир дунё бобуршуносларини Бобур туғилган юртга янада яқинлашти-

риш баробарида, кенг жамоатчиликни изланишлар, кўлга киритилган ютуклар билан танишириб бормокда.

Жумладан, Захиридин Муҳаммад Бобур таваллудининг 539 йиллиги муносабати билан 2022 йил 14 февраль куни Бобур номли ҳалқаро жамоат фонди томонидан фонднинг Васийлик ва Бошқарув кенгаши аъзолари, вилоят хокимлиги, Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси ходимлари, хорижлик мемонлар, бобуршунос олимлар, Фаргона воидисидаги университетлар ҳамда ОАВ вакиллари иштирокида онлайн тарзда ҳалқаро илмий-амалий анжуман ўтказилди. Бобур ҳаёти ва фаолиятига бағишиланган энциклопедия икки маротаба нашр килиниб, жаҳон шарқшунос олимлари ва зиёдлари томонидан улкан илмий ютук сифатида қабул килинди.

Бу улкан ҳажмадиги маълумотлар жамламасини яратишида ўзбек бобуршунослари билан ҳамкорликда илмий-амалий ишлар амалга оширилмоқда. Энциклопедиянинг инглиз тилидаги нашрига филология фанлари доктори, профессор Шуҳрат Сирожиддинов, ўзбек тилидаги нашрига филология фанлари доктори, профессор Ҳамидулла Болтбаев, рус тилидаги вариантига филология фанлари номзоди Ваҳоб Рахмонов масъул мухаррирлик килмоқдалар.

Бобур Ҳалқаро жамоат фондини фаолияти кенг камровлидир. Ҳар ийли Бобурнинг таваллуд куни муносабати билан ҳалқаро конференциялар ўтказиб келинмоқда. Ўтган ийли фонд фаолиятига 30 йил тўлиши муносабати билан 30 июль куни “Бобур номли ҳалқаро жамоат фонди: изланиш, натижа, режалар” мавзусида ҳалқаро илмий-амалий анжуман ўтказилди.

Бобур Ҳалқаро жамоат фондинида Ҳалим Узбеков, Алишер Навоий таваллудининг 582 йиллиги бугун мамлакатимизда ҳам, хорижда ҳам кенг нишонланмоқда. Сўз сultonининг мухташам адабий мероси кардош ҳалқлар ўргасидагина эмас, Европа давлатларида ҳам чукур ўрганилаётгани ўзбек адабиётига кизикиш кундан-кунга ортиб бораётганидан далолат.

Мустакиллик йилларида, хусусан, кейнги беш йилда олимлар томонидан Алишер Навоий меросини ўрганиш, хориждаги асарларини топиш ва тарғиб этиш, бу борада ҳалқаро ҳамкорликни кучайтириш масалалари юзасидан тизимли ишлар амалга оширилди. Бу эса, буюк бобо-калонимизнинг адабий меросини хорижда тадқик этишига кизикишнинг кучайшига, адабий-маданий алоказаларнинг янада ривожланишига турти бўлди. Ижоб ўзгаришлар самараси ўларо, 2022 йили Самарқанд шаҳрида туркий давлатлар раҳбарларининг саммити бўлиб ўтгани, “Туркий адабиёт дурдонаси” ташаббуси рўёбга чиққани ва Алишер Навоий номидаги Ҳалқаро мукофот таъсис этилганни эътиборга молик.

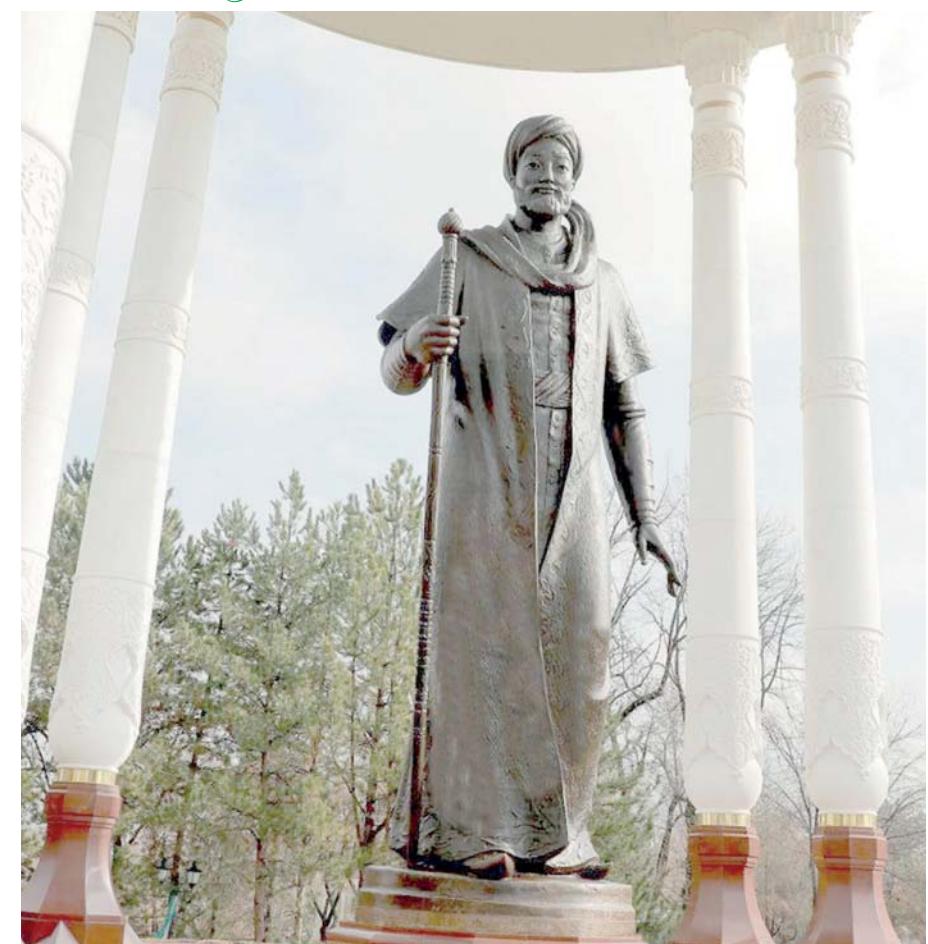
Бу борада Алишер Навоий номидаги Ҳалқаро жамоат фонди томонидан ҳамкор ташкилотлар билан биргаликда нашр этилган “Истиқлол даври ўзбек наувишунослиги” ўтгиз жилдик маъжмуа бобо-калонимиз меросини тадқик этишдаги ибратли маърифий лойхалардан бири бўлди. 9 феврал – Алишер Навоий таваллудининг 582 йиллиги муносабати билан Ўзбекистон Ёзувчilar ушмасида бўлиб ўтган тадбирда ушбу маъжмуа ўзбек ва жаҳон наувишунослигига оид кимматли маълумотларни ўзида мужассам эттани эътироф этилди. Анжуманга вазирлик ва идоралар, мамлакатимизда фаолияти юритаётганди дипломатик корпус ва ҳалқаро ташкилотлар вакиллари, ёзувчи ва шоирлар, ўқитувчилар, ёшлар тақиғи этилди. Кенг жамоатчилик вакиллари, ёзувчи ва шоирлар, талabalар, маънавият тарбиботчилари томонидан “Адиллар хиёбони”даги Алишер Навоий ҳайкалай пойига гуллар кўйилди.

Ўзбекистон Ёзувчilar ушмасида раиси Сирожиддин Сайид милий адабиётимиз асосчиси Алишер Навоий бобомизга эҳтиром кўрсатиш кейинги йилларда янгича мазмун-моҳият касб этаётганини таъкидлadi. Улуғ мутафаккир меросини ўрганиш, тадқик этиши борасида Үошима томонидан амалга оширилаётгани ишлар, ўзини кардош ҳалқлар ва Европа давлатлари билан ҳамкорлик масалаларига алоҳида эътибор қаратди.

Кирғиз Республикасининг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва мухтор эҷслиси Муса Жаманбаев икки мамлакат ўргасидаги маданий-гуманитар ҳамкорликнинг ривожланишида Алишер Навоий меросининг ўрин ва аҳамияти хусусида сўз юртди. У Алишер Навоий қардош юртда ҳам катта кизикиш билан ўрганилаётгани ва Президент Шавкат Мирзиёев Кирғиз Республикаси Президенти Садир Жапаровнинг тақлифига биноан 26-27 январь кунлари давлат ташрифи билан бу мамлакатда бўлгани адабий алоказаларда янги саҳифа очганини таъкидлadi.

Тошкент давлат шарқшунослик университети профессори, филология фанлари доктори Қосимжон Содиков, Республика Маънавият ва маърифат маркази раҳбари Минхажиддин Мирзо, Тошкент давлат шарқшунослик университети ректори Гулчехра Рихсиева ва бошқалар Алишер Навоий асарларини ўрганиш ва чоп этиши борасидаги эзгу ишлар хакида батағиси тўхтади. Таникли шоира Зебо Мирзаева Алишер Навоийга бағишиланган шеърини ўқиб берди. Бундай маърифий тадбирлар мамлакатимизнинг барча гўшаларида давом этмоқда.

*Алишер Навоий
таваллудининг 582 йиллини*

УЛУҒ МУТАФАККИРГА ЭҲТИРОМ

Одами эрсанг демагил одами,
Онким ўйқ ҳалқ ғамидин ғами.

Умр бўйи ҳалқ ғами билан яшаб, юзлаб мадрасалар, шифохоналар, кўпприлар, боя-роглар барпо этиб, нафакат адабиёт ва санъат ахлининг, эл-юртнинг ҳам ҳомийсига айланган мутафаккир шоир, буюк давлат араби Алишер Навоий таваллудининг 582 йиллиги бугун мамлакатимизда ҳам, хорижда ҳам кенг нишонланмоқда. Сўз сultonининг мухташам адабий мероси кардош ҳалқлар ўргасидагина эмас, Европа давлатларида ҳам чукур ўрганилаётгани ўзбек адабиётига кизикиш кундан-кунга ортиб бораётганидан далолат.

Мустакиллик йилларида, хусусан, кейнги беш йилда олимлар томонидан Алишер Навоий меросини ўрганиш, хориждаги асарларини топиш ва тарғиб этиш, бу борада ҳалқаро ҳамкорликни кучайтириш масалалари юзасидан тизимли ишлар амалга оширилди. Бу эса, буюк бобо-калонимизнинг адабий меросини хорижда тадқик этишига кизикишнинг кучайшига, адабий-маданий алоказаларнинг янада ривожланишига турти бўлди. Ижоб ўзгаришлар самараси ўларо, 2022 йили Самарқанд шаҳрида туркий давлатлар раҳбарларининг саммити бўлиб ўтгани, “Туркий адабиёт дурдонаси” ташаббуси рўёбга чиққани ва Алишер Навоий номидаги Ҳалқаро мукофот таъсис этилганни эътиборга молик.

Бу борада Алишер Навоий номидаги Ҳалқаро жамоат фонди томонидан ҳамкор ташкилотлар билан биргаликда нашр этилган “Истиқлол даври ўзбек наувишунослиги” ўтгиз жилдик маъжмуа бобо-калонимиз меросини тадқик этишдаги ибратли маърифий лойхалардан бири бўлди. 9 феврал – Алишер Навоий таваллудининг 582 йиллиги муносабати билан Ўзбекистон Ёзувчilar ушмасида бўлиб ўтган тадбирда ушбу маъжмуа ўзбек ва жаҳон наувишунослигига оид кимматли маълумотларни ўзида мужассам эттани эътироф этилди. Анжуманга вазирлик ва идоралар, мамлакатимизда фаолияти юритаётганди дипломатик корпус ва ҳалқаро ташкилотлар вакиллари, ёзувчи ва шоирлар, ўқитувчилар, ёшлар тақиғи этилди. Кенг жамоатчилик вакиллари, ёзувчи ва шоирлар, талabalар, маънавият тарбиботчилари томонидан “Адиллар хиёбони”даги Алишер Навоий ҳайкалай пойига гуллар кўйилди.

Ўзбекистон Ёзувчilar ушмасида раиси Сирожиддин Сайид милий адабиётимиз асосчиси Алишер Навоий бобомизга эҳтиром кўрсатиш кейинги йилларда янгича мазмун-моҳият касб этаётганини таъкидлadi. Улуғ мутафаккир меросини ўрганиш, тадқик этиши борасида Үошима томонидан амалга оширилаётгани ишлар, ўзини кардош ҳалқлар ва Европа давлатлари билан ҳамкорлик масалаларига алоҳида эътибор қаратди.

Кирғиз Республикасининг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва мухтор эҷслиси Муса Жаманбаев икки мамлакат ўргасидаги маданий-гуманитар ҳамкорликнинг ривожланишида Алишер Навоий меросининг ўрин ва аҳамияти хусусида сўз юртди. У Алишер Навоий қардош юртда ҳам катта кизикиш билан ўрганилаётгани ва Президент Шавкат Мирзиёев Кирғиз Республикаси Президенти Садир Жапаровнинг тақлифига биноан 26-27 январь кунлари давлат ташрифи билан бу мамлакатда бўлгани адабий алоказаларда янги саҳифа очганини таъкидлadi.

Тошкент давлат шарқшунослик университети профессори, филология фанлари доктори Қосимжон Содиков, Республика Маънавият ва маърифат маркази раҳбари Минхажиддин Мирзо, Тошкент давлат шарқшунослик университети ректори Гулчехра Рихсиева ва бошқалар Алишер Навоий асарларини ўрганиш ва чоп этиши борасидаги эзгу ишлар хакида батағиси тўхтади. Таникли шоира Зебо Мирзаева Алишер Навоийга бағишиланган шеърини ўқиб берди. Бундай маърифий тадбирлар мамлакатимизнинг барча гўшаларида давом этмоқда.

ПОЛЬШАДА НАВОЙИ ВА БОБУР ИЖОДИ ТАРГИБ ЭТИЛДИ

Мамлакатимизнинг Польшадаги элчихонаси томонидан Краков шаҳрида таълим олдатган ватандошларимиз учун Алишер Навоий ва Захиридин Муҳаммад Бобур ижодига бағишиланган маънавий-марифий учрашув ташкил этилди. Тадбирда буюк алломаларимиз бебаҳо меросининг жаҳон адабиётидаги ўрни, улкан аҳамияти хусусида сўз юртди. Навоий ва Бобур асарларидан юксак инсоний гоялар ўзбек тилининг бексли сўз бойлиги воситасида аке эттирилган кайд этилди.

Краковда бизнес билан шуғулланётган ҳамкоритмис Ҳаётбек Тиллаев ҳазрат Навоийнинг ҳаёти ва ижоди, асарларидан тараннум этилган чинакам инсоний гоялар ҳақидаги мулоҳазаларини билдири.

Иштирокчилар шоҳирига шоҳири Мирзо Бобур ҳакида видеоролик хавола этилди. Буюк аждодимизнинг мураккаб умр йўли, шеър, газал ва рубойларида акс этган юксак ватаннаварарлик түгусига алоҳида ургу берилди. “Бобурнома”, “Кобул девони” каби асарлари жаҳон адабиётидаги дурданалари каторидан ўрин олгани эътироф килинди. Буюк аждодларимиз ижод намуналаридан ёдланди.

МИНСКДА НАВОЙИ ХОТИРАСИГА ҲУРМАТ БАЖО КЕЛТИРИЛДИ

Буюк шоир ва мутафаккир Алишер Навоий таваллудининг 582 йиллиги муносабати билан Беларусь пойтахти – Минск шаҳридаги Навоий ҳайкалай пойига гул кўйиш маросими ўтказилди.

Тадбирда Ўзбекистоннинг Беларусьдаги элчихонаси ходимлари, Минскда амалий ташриф билан бўлиб турган Фаргона вилояти делегацияси аъзолари, Беларусь ижодий ҳамжамиятини вакиллари, шунингдек, ушбу мамлакат олий таълим музассасаларида ташкил олаётган талаба ватандошларимиз иштирок этилди.

Алишер Навоий бой адабий-маърифий мероси билан ҳақли равишда дунё адабиётининг буюк намонадалари орасида алоҳида ўрин тутиши, адабиётимизнинг бебаҳо асарлари мамлакатимизда ва ҳалқаро миёсда катта кизикиш билан ўрганиб келинаётгани кайд этилди.

Алломанинг “Махбуб-ул кулуб” асари ўтган йил беларусь тилига ўғирилиб, нашр килинганди, шу муносабат билан маҳсус тақдимоти ўтказилганди, мазкур китоб ўқувчилар эътиборини қозониётгани таъкидланди. Ҳаэрват ҳаётий таърихбасининг ўзига хос кўзгуслигани бу асар ёш авлод учун шарафа ахлак кодекси сифатида замонларша долзарблигини ўйқотмагани ургуланди.

Умуман, айни таржима Навоий бобомизнинг беларусь тилида мутолаа килинётгани ягона асари эмас. 1993 йил Минскда Алишер Навоий газалларидан иборат “Лирика” китоби ҳам чоп этилган. Ушбу тўплам таникли таржимон Василь Журович томонидан ўтирилган.

Хусниддин ШАРИПОВ,
Ўзбекистон халқ шоири

ЗАП ҚИЗИҚ ОЛАМ ЭКАН

Ўкни учкур дер эдим мен, вакт бироз илдам экан,
Унда хам, ё тавба, дўстлар, вазну суръат жам экан,
Тоғ эмас, йиллар юқидан елкалар жик нам экан,
Олга юрмок бўлса мушкул, тўхтамук мубҳам экан,
Ким гўзал бир дамга илҳақ, кимга дам шуд дам экан,
Кўп қизик олам экан бу, зап қизик олам экан.

Қанча юлдузлар бўлиб бурж, йўлда ажраб кетдилар,
Ўз ширин умрин азизлар кимга харжлаб кетдилар:
Кетдилар Бобур ва Сино, Шоҳ Машраб кетдилар,
Билмадим, шод кетдиларму, бошни қашлаб кетдилар,
Айтингиз, киприка кўнган ёшми ё шабнам экан,
Кўп қизик олам экан бу, зап қизик олам экан.

Йўл тугар, ўтгай умрлар, битмагай дунё иши,
Кучса хам гуллар оёгин, не учун бокмас киши,
Нега кувватмас кулогин боғда булбул нолиши,
Дилни жис эттиргмагайму лаҳзаларнинг ёниши,
Бирни топсангиз шу таҳлит, барбири, бир кам экан,
Кўп қизик олам экан бу, зап қизик олам экан.

**Одамзод баҳт қидириб югураверар экану аслида аллақачон баҳтга
етишганини сезмай қоларкан. Буни англагандаги заса... Мен "Гулхан" журналидаги фаолиятим давомида ана шундай қувончли кунларни яшаган
эканман. Менинг ҳам, жамоанинг ҳам баҳти журналда адабийтимизнинг
етук ижодкорларидан бири бош муҳаррирлик қилганида эди.**

Ўзбекистон халқ шоири Омон Матжон билан 2002 – 2006 йиллар елкама елка хизмат қилдик. Бу унтилмас вақтлар эди. Буни биз устозининг ишга ҳар куни кўтарикини кайдирядда, янги-янги режалар билан келишидан сизганимиз. Худди келишгандек, биринчи кунданак Омон оғага устоз деб мураккаб қишлоқ. У киши ҳәтта ҳам, ижодда ҳам устоз бўла олгудек юксак саҳоятият гаси эди.

– Бу бино жуда табаррук маскан. Бу тупроқка ҳазрат Шайх Хованд Тоҳур бодомизнинг пойқадалари етган. Бу бинога ҳар бир инсон покланб, пок ниyat билан кириши керак, – деганди жамоа билан илк танишувдаёт. – Инчунин, беубор олам эгаси бўйган болаларга хизмат қилувчи "Гулхан" журнали ҳам ана шундай муқаддас даргоҳ, – деб қўшиб қўйганди муннунт билан.

Устоз ишни ходимлар билан танишувдан бошлади. Кейин мени чакириб: "Мұхаббатхон, сиз ўринбосар сифатида менинг бу ердага ўнг кўлим, кўзим, кулагимсиз. Ходимлар ҳәти, ўй-ташвишлари ҳақида яхши биласиз. Кези келгандаги ҳақида хабардор қилинг. Токи мен кимга маддий, кимга маънавий кўмак зарурлигини билай. Бирорта ходимни ноўрин ранжитиб қўймай", деди. Шу билан таникли шоир раҳбарлигида қандай ишлар эканмиз, деган ҳаётотир қалғимизни тарқ этди. Биз бир оила бўлиб иш бошладик.

Омон ака журналинг кўп йиллик тахламлари билан танишиб чиққач, жамоаний тигбиг, шундай деди:

– Мен журнални аввалидан яхши биламан, яхши кўраман. Аммо болалар оламига чукурроп кириш учун уни яир карра кўрдим да асосий мақсадга этишиб қаратгим келди. Биз бугун Мустақил юрт

бўлаларини тарбияляпмиз. Демак, Ўзбекистоннинг келажаги бугун биз болаларга берайтган билим, маълумотларга боғлиқ. Шундай экан, аввало, уларга ўзлигимизни англатишими, кимларнинг авлоди эканимизни, кимлардан улгу олишимиз, кимларга ўшахшимиз лозимлигини амалда кўрсатишими керак. Агар болаларимиз ўзлигини янгласса, ишонса, таинса бўладиган сунячларини билса, уларни ҳеч қандай бузгучиғи чалгита олмайди. Бу, албатта, бўлим бошлиқлари кўпроқ ўқиб изланishi, журналда янги руҳ, янги саҳифалар очиши керак деганидир.

УНУТИЛМАС ЙИЛЛАР ХОТИРАСИ

Шу тариқа журналда Жалолиддин Мангуберди, Паҳлавон Маҳмуд, Нажмиддин Кубро, Беруний каби буюк алломалар ҳәти ҳақида ҳикоя қиласидан "Боболаримиз" руҳни очилди. "Ғазал қасрининг етти маликаси" саҳифасида Нодира, Увайсий, Маҳзуна, Зебуннисо каби шоираларимиз ижоди, фаолияти ҳақида мақолалар бериб ороили.

– Болаларимизни бой адабий меросимиз

Яхшилар ёди

Ҳар бир кишининг одоб-ахлоқи, фикр-мулоҳазалари бир-бираига мос якин дўст-қадронлари бўлади. Бундай давраларнинг бетакрор шукухи шундаки, турли қасб згалари, феъл-авторлари, жамиятдаги мавқелари турлича бўйган жўраларнинг гап-сўзлари, ҳазил-мутоййалари тез қовуншади, бир-бирларини ўзокроқ кўрмасалар соғанини қолишиади, иссик-совуқ кунларда бир-бирларига елқадош, кўмакдош бўлишиади.

Ўзбекистон халқ шоири Омон Матжон юрагимга якин, сұхбатини күнгим тез-тез тусаб турдиган, фикрларимиз бир-бираига тута инсон эди. Ўттиз йилдан ортиқ вақт даврадош бўлди. Омон аканинг самимий сұхбатлари, камтар-камсумумлиги, бошқаларнидан ажрабли турдиган оҳнандор овози, ўзига ярашили лаҳжада шөвр ўқиши боис даврамиз тобора кенгайиб борди, сұхбатларимиз шира боғлади. Афуски, шафқатсиз ўлим уни бағримиздан олиб кетди.

Халқимиз ижодкор қавмнинг ҳұрматини ўрнига қўйдиган халқ, Эркин Воҳидов, Абдулла Орипов, Рауф Парфи, Ҳалима Ҳудойбердиева, Шавкат Раҳмон, Мұхаммад Юсуф каби қалам аҳуллари қатнашадиган

девраларга шу боисдан ҳам кўпчилик интилиб келган. Чунки улар ҳеч қажон ўзларининг шахсий муаммолари ҳақида оғиз очишмаган, ҳалқимизнинг буюк тарихи, миллий ва маънавий қадрияларимиз, дунё тамаддуни ривожидаги ўрнимиз, бугунги ютуқларимиз ҳақида фарҳланиб гапиришган.

Шоир Омон Матжон ҳам айни шундай ибратли инсонлардан бири эди. Улуғ боборлар ҳақида сўз очилса, тўлқинланиб кетарди. Даврадош дўстларига янги китобларини совға қилиш, сиёҳи куримаган шеърларини ўқиб бериш унинг энг яхши одатларидан эди. "Ҳаётган дарахт", "Ядрор ҷаҳом", "Сени яхши кўраман", "Иймон ёѓдуси" сингари китобларини ўқиган ўқувчи улардан бекиёс завқ олар, шеърият деб атаплиши сехрли дунё сирлалига ошно бўларди. Унинг шеърларида ҳаётини воказлини нозик хис этган ҳолда юксак дараҷада ифодалаш, ўзи туғилиб ўғсан мухитнинг бетакрор маънавий манзараларини ўқувчига яққол намоён этиш бирламчилик қиларди. Айтишим мұмкини, Ҳоразмни кўрмаган, Амудар мавжалирига тикилиб боқмаган киши ҳам Омон аканинг шөвр

да достонларини ўқиб, ҳофизлар тилидан тушмайдиган юздан ортиқ қўшиқларини тинглаб, бу кўхна дімр ҳақида ёрқин тасаввурга эга бўлар ва унга ишқи тушарди.

Ҳар гал "Умр ўтари...", "Менинг киммилигими эл билса бўлди", "Эшигингидан ўтаман бир кун" каби қўшиқларини тингллаганимда вуҳудим согинчдан энтиқиб кетади.

Омон Матжоннинг қўйидаги шеъри ҳозир ҳам жуда кўп давралarda ўқилади:

Очи, эй гул, гул вақтинг бўлди,
Ўйғон, эй дил, дил вақтинг бўлди.

Етар минг бир кечга эртаги,
Тонг сирларин бил, вақтинг бўлди.

Абдусаттор ИСМОИЛОВ,
мехнат фахрийи

да достонларини ўқиб, ҳофизлар тилидан тушмайдиган юздан ортиқ қўшиқларини тинглаб, бу кўхна дімр ҳақида ёрқин тасаввурга эга бўлар ва унга ишқи тушарди.

Ҳар гал "Умр ўтари...", "Менинг киммилигими эл билса бўлди", "Эшигингидан ўтаман бир кун" каби қўшиқларини тингллаганимда вуҳудим согинчдан энтиқиб кетади.

Омон Матжоннинг қўйидаги шеъри ҳозир ҳам жуда кўп давралarda ўқилади:

Очи, эй гул, гул вақтинг бўлди,
Ўйғон, эй дил, дил вақтинг бўлди.

Етар минг бир кечга эртаги,
Тонг сирларин бил, вақтинг бўлди.

Абдусаттор ИСМОИЛОВ,
мехнат фахрийи

да достонларини ўқиб, ҳофизлар тилидан тушмайдиган юздан ортиқ қўшиқларини тинглаб, бу кўхна дімр ҳақида ёрқин тасаввурга эга бўлар ва унга ишқи тушарди.

Ҳар гал "Умр ўтари...", "Менинг киммилигими эл билса бўлди", "Эшигингидан ўтаман бир кун" каби қўшиқларини тингллаганимда вуҳудим согинчдан энтиқиб кетади.

Омон Матжоннинг қўйидаги шеъри ҳозир ҳам жуда кўп давралarda ўқилади:

Очи, эй гул, гул вақтинг бўлди,
Ўйғон, эй дил, дил вақтинг бўлди.

Етар минг бир кечга эртаги,
Тонг сирларин бил, вақтинг бўлди.

Абдусаттор ИСМОИЛОВ,
мехнат фахрийи

да достонларини ўқиб, ҳофизлар тилидан тушмайдиган юздан ортиқ қўшиқларини тинглаб, бу кўхна дімр ҳақида ёрқин тасаввурга эга бўлар ва унга ишқи тушарди.

Ҳар гал "Умр ўтари...", "Менинг киммилигими эл билса бўлди", "Эшигингидан ўтаман бир кун" каби қўшиқларини тингллаганимда вуҳудим согинчдан энтиқиб кетади.

Омон Матжоннинг қўйидаги шеъри ҳозир ҳам жуда кўп давралarda ўқилади:

Очи, эй гул, гул вақтинг бўлди,
Ўйғон, эй дил, дил вақтинг бўлди.

Етар минг бир кечга эртаги,
Тонг сирларин бил, вақтинг бўлди.

Абдусаттор ИСМОИЛОВ,
мехнат фахрийи

да достонларини ўқиб, ҳофизлар тилидан тушмайдиган юздан ортиқ қўшиқларини тинглаб, бу кўхна дімр ҳақида ёрқин тасаввурга эга бўлар ва унга ишқи тушарди.

Ҳар гал "Умр ўтари...", "Менинг киммилигими эл билса бўлди", "Эшигингидан ўтаман бир кун" каби қўшиқларини тингллаганимда вуҳудим согинчдан энтиқиб кетади.

Омон Матжоннинг қўйидаги шеъри ҳозир ҳам жуда кўп давралarda ўқилади:

Очи, эй гул, гул вақтинг бўлди,
Ўйғон, эй дил, дил вақтинг бўлди.

Етар минг бир кечга эртаги,
Тонг сирларин бил, вақтинг бўлди.

Абдусаттор ИСМОИЛОВ,
мехнат фахрийи

да достонларини ўқиб, ҳофизлар тилидан тушмайдиган юздан ортиқ қўшиқларини тинглаб, бу кўхна дімр ҳақида ёрқин тасаввурга эга бўлар ва унга ишқи тушарди.

Ҳар гал "Умр ўтари...", "Менинг киммилигими эл билса бўлди", "Эшигингидан ўтаман бир кун" каби қўшиқларини тингллаганимда вуҳудим согинчдан энтиқиб кетади.

Омон Матжоннинг қўйидаги шеъри ҳозир ҳам жуда кўп давралarda ўқилади:

Очи, эй гул, гул вақтинг бўлди,
Ўйғон, эй дил, дил вақтинг бўлди.

Етар минг бир кечга эртаги,
Тонг сирларин бил, вақтинг бўлди.

Абдусаттор ИСМОИЛОВ,
мехнат фахрийи

да достонларини ўқиб, ҳофизлар тилидан тушмайдиган юздан ортиқ қўшиқларини тинглаб, бу кўхна дімр ҳақида ёрқин тасаввурга эга бўлар ва унга ишқи тушарди.

Ҳар гал "Умр ўтари...", "Менинг киммилигими эл билса бўлди", "Эшигингидан ўтаман бир кун" каби қўшиқларини тингллаганимда вуҳудим согинчдан энтиқиб кетади.

Омон Матжоннинг қўйидаги шеъри ҳозир ҳам жуда кўп давралarda ўқилади:

Очи, эй гул, гул вақтинг бўлди,
Ўйғон, эй дил, дил вақтинг бўлди.

Етар минг бир кечга эртаги,
Тонг сирларин бил, вақтинг бўлди.

Абдусаттор ИСМОИЛОВ,
мехнат фахрийи

да достонларини ўқиб, ҳофизлар тилидан тушмайдиган юздан ортиқ қўшиқларини тинглаб, бу кўхна дімр ҳақида ёрқин тасаввурга эга бўлар ва унга ишқи тушарди.

Ҳар гал "Умр ўтари...", "Менинг киммилигими эл билса бўлди", "Эшигингидан ўтаман бир кун" каби қўшиқларини тингллаганимда вуҳудим согинчдан энтиқиб кетади.

Соғи элга яхшилил қилғилки, мундин яхши иўлк —

ЛАШКАРБОШИЛИК САНЬАТИНИНГ МҮЖИЗАСИ

Бошланиши 1-саҳифада

Хиндиондаги улуг ва теран дарёлардан бири Синдан кемалар хамда соллар ёрдамида кечиб ўтган Бобур Карагут суви ёқасидат тұхтағач, беклар, баҳши(котиб, мунший)лар хамда девон хизматчиларға мазкур сафарда иштирок етәттін аскарлар сонини аниқлашни буюрган. Олиб борилған хисоб-китоб Хиндионт юришида 12 минг киши катнашаёттанин күрсатған. Панипат жаңига Бобур канча аскар билан иштирок эттән борасында сүз кеттанды, албатта, "Хумоюннома" ва "Тарихи Рашидий" да келтирилған маълумотларни хам диккәттан көнчирмаслик лозим. Бобурнинг холавачаси Мухаммад Ҳайдар мирзо (1499 – 1551) моваруониҳарликтар чөриги миқдорини 10 минг; Гулбаданбегим эса: "Ва подшоҳ ҳазратларининг лашкари савдоғар ва яхши-ямон билан ўн икки минг киши эрди. Ва ишта ярқоли аскар бор-йўл 6-7 минг киши" эканлыгини таъкидлаган. Бобурнинг эътироғича, Хиндионтга амалга оширилган олдинги юришларда атиги 1500–2000 аскар катнашган.

Миёни дубдан кўчиб, Панипатта якин келган Бобур фармонига мувофик лашкари бор 700 та арава жамланған. Буйруқка биноан Устод Аликули томонидан Рум (Кичик Осиё, Туркия) дастури бўйича аравалар занжир йўклиги сабабли корамолларнинг хом терисидан эшилган аргамчи-аркон билан бир-бираға боғланган. Ҳар икки арава орасига одам бўйи баравар олти-еттага тура-қалқон ўрнатилған. Тўпланған аравалар сонининг 700 та бўлганидан келиб чиқиб, улар ўртасига чамаси 100 та тура жойлаштирилганини аниқлаш кийин эмас.

Аравалар орасига ўрнатилған туралар ортидан туғран-ўтсоҳар курол билан таъминланған туғанғандозлар ўрин егаллашган. Черигни шу йўсинда тартибга солиш, курол-яргони саранжом килиши иши олиғи кунга қўзилған. Жанголди тайёргарлигидан коникиш хосил килган Бобур юришида катнашаёттан барча беклар лашкарбосилар ва тажрибали навкарларни ҳарбий кенгашга чорлаб, кўшинни жанг майдонида қандай жойлаштириш, уни муҳофазалаш нўй-йўриклини батғалилар мухоммама килган. Кенгаш маҳаллат ва уйлари зинги Панипат шахридан ўзига хос тўсик сифатида фойдаланиш, кўшиннинг теварак-атроғини арава хамда туралар билан беркитиш, арава ва туралар орасига туғанғандоз хамда ёки аскарларни жойлаштиришга қарор килган.

Ушбу карорга мувофик, юргандан кўчган Бобур жумодил-оҳир(хижрий) йил хисобида олтинчи ойнинг пайшанба куни Панипатга келган. Кўшиннинг ўн қаноти шахарга бориб тақалган. Олд томонда тартиби ўрнатилған туралар турган. Сўл канот чукур, энли хандаклар ва шоҳ-шабба ёрдамида мазбуту мураттаб килинган. Ҳар бир ўқ отими ерда юз-юз эллик отлиқ аскарнинг ясол ичидан бемалол чиқни учун ўйлаклар колдирилған. Ҳуллас, Бобур ҳазратлари хиндлар билан кечадиган аёвзис олишувга ўта пухта тайёргарлик кўрган. Карши томондан Султон Иброҳим хам катта сонли бошлаб, Панипат якинида тұхтаган.

Жанголди саъй-харакатлари етти-саккиз кунгача давом этган. Бу муддат ичидан Бобурнинг синаланған йигитлари ганин лашкархояғига хамлалар ушошибириб туришган. Ёғи томонидан, негадир, хеч қандай карши харакат содир этилмаган.

Жанг бошланшидан икки кун олдин кўшинда хизматда бўлған хиндионтлар бекларнинг фикрини инобатга олган Бобур Маҳди хожа, Мухаммад Султон мирзо (Султон Ҳусайн миризонинг невараси), Одил Султон, Ҳусрав, Шоҳмир Ҳусайн, Султон Жунайд барлос, Абулазис мироҳур, Мухаммадали жанг-жанг, Кутлуккадам, Вали хозин, Мухибали халифа, Мухаммад баҳши, Жонибек ва Қоракўзи кўмона-длонлигидаги тўрт-беш минг кишилик черигни шабиҳун – тунги ҳужумга жўннатган. Бирок ҳамжигитларнинг сустлиги, тарқолик ва бошбош-доклик туфайли шабиҳунга борган кисм кўйилған максаддат эришомлаган. Тонг оттаг, ганим жангчилари ногоралар садоси остида ва жанговар филлар кўмагидаги буларга карши юрган. Ушбу ноҳуҳи шабарни олган Бобур тўнгич ўғли Хумоюн(1508–1556)ни лашкари билан шабиҳунга боргандарга кўмак бериш учун жўннатган. Шабиҳун ахли Ҳумоюнга қўшилғач, колган аскарларга бош бўйлиб ўйлга чиккан Бобур билан бирлашган. Душман илгари юрганини боис Бобур аввалги ўрдугоҳига кайтган.

Ражаб ойининг саккизи (1526 йил, 20 апрель) эрта тонга королову – айғокчи гурух кўп сонли душман сипоҳининг жанговар тартибда келаётгани хабарини көлтирган. Бобурнинг ёзишича, Султон Иброҳим лашкари деярли бир лак-юз минг кишидан иборат бўйлиб, ўзи хамда умаросининг минг-икки минг атроғида жанговар филлар хам мухорабага ташланған. "Тарихи Рашидий" да ҳам Султон Иброҳим аскарларининг адади бир лакка якинлиги айтилған. Гулбаданбегим хиндларнинг 180 минг отлиқ хамда 1500 та мастилар билан жангит кирғанини алоҳида таъкидлаган. Ҳуллас, Бобур раҳбарлигидаги кўшин сон жиҳатидан деярли ўн баравар устун сипоҳ билан тўқнашишга мажбур бўлған.

Бобур кўшини белгиланған ясол-жанговар тартибга катый риоя килган ҳолда маърака-гоҳа кадам қўйган. Кўшиннинг ўн қаноти – баронгорга Ҳумоюн, Ҳожи Калон, Султон

Ҳамдулла ДАДАБОЕВ,
филология фанлари доктори,
профессор

Тарихий асарда муаллифнинг қайси ижтимоий гурухга мансублиги муайян аҳамият қасб этиши тадқиқотчилар томонидан қайд этилған. Тарихнависликда турли ўйналишларнинг юзага келишида хам мазкур омилиниң таъсирини кўриш мумкин. Мусулмон Шарқи адабиётидаги тарихий насрнинг дастлабки намуналари ислом олимларни томонидан яратилған ва уларда дин тарихи, Мухаммад(с.а.в.)нинг ҳаёти ва фаолияти ўз аксини топган. Кеиничалик тарихий асарлар турли ҳукмдорлар саройида

хизмат қилувчи шахслар, кўпинча муншийлар томонидан ёзила бошлаган ва улар ҳам алоҳида бир ўйналишни ташкил этади. Ўз ҳукмдори фаолиятини ёритиш ёки у мансуб бўлған сулола тарихини яратиш мазкур ўйналиш вакилларининг тадқиқотларида асосий ўрин тутар эди. Шу билан бирга, бу соҳа бўйича мутахассислар, яъни тарихчи олимлар томонидан ёзилған тарихий наср намуналари ҳам араб, форсий, туркӣ тарихнависликда катта бир туркумни ташкил этади.

ҲУКМДОРЛAR ТАРИХНАВИСЛИГИНING НОДИР НАМУНАСИ

эхиёжлари, илмий-ижодий орзу, реваларидан келиб чикадилар. Асарнинг мазмун-мундарижаси, материал шакли, материалниң ўқувчига кайтарда тақдим этилиши масалаларни хам ўзлари, ўз истаслари ва эркига кўра ҳал киладилар. Ҳон ёки подшоҳ топширигига кўра яратилған тарихий асарларнинг ҳукмдорлар (сарой муншийлари, тарихчи олимлар) бундай имкониятларга эга эмас. Улар ҳукмдор айтган мавзуза масалаларни, даврни ёки сулола тарихини ёритишга, асарнинг мазмун-мундарижасини унинг истагига мос ҳолда белгилашга мажбур. Айрим тарихий асарларнинг ҳукмдорнинг асарнинг баён тарзи ва услугига доир кўрсатмалар ҳам бергани ва муаллиф уларга амал килгани кайд этилған. Бундай холат, албатта, муаллифнинг имкониятларни чеклаб кўйиши, асарнинг илмий, адабий савиасига ҳам ижобий таъсири килмаслиги ва бунинг акси ўлароқ, олим ёки адабининг ижодий эркинлиги баркамол, юксак савиаси асарларининг дунёга келишига сабаб бўлиши ўз-ўзидан аён. Кимdir бирорнинг амри билан ахралиб туради ва булар кўйилдагиларидир:

1. Аввали, бундай асарларнинг яратилишида муаллифларнинг ички эҳтиёжи, шахсий майллари, илмий кизиқишилари ва ижодий орзу-режалари асосий омил бўлиб хизмат килишини таъкидлаш зарур. Ниманини ёзиш, қандай масалаларни, кайси давр тарихини ёритиш, ўз асарининг хронологик иштиражида Амир Темур биринчи бор ишлаттаган хамда мўғулча кўмбўл/кўнбўл истилоҳи билан юритилған мутлако янги кисмнинг ўзбекча номи эканлыгини таъкидлаш маскалда молик.

На "Бобурнома"да, на юкорида номи зикр этилган тарихий манбаларда Султон Иброҳим сипоҳи ясоли борасида аник маълумот бор. Бобурнинг таърифлашича, кораси кўринган хиндларни кеч ерда тўхтамай, тез ҳарқатда жантгоҳ томон кела бошлаган. Лекин Ҳиндионт сипоҳи маърака-гоҳда Бобур кўшинни ясонлининг ўта пухта ва интизом билан жойлашганини узодан кўргач, бир жойда тикилиб, саросими ва вахимага тушиған, юришини ҳам, тўхташни ҳам билмай колган.

Иккى тараф кисмлари бир-бира гўрбайр бўлғач, Бобур тўлғамага тайинланған отлиқларга ўнг ва сўлдан душманинг орт томонига ёслиб, унга кучни ўқ ёғдиришини буорган. Баронгор ва жавонгор ҳам ганим билан тўхташнан. Баш кучлар сафидан биринчи бўлиб Маҳди хожа сардорлигидаги жавонгор каршиносидан битта жанговар фил кўмагидаги келлаётганини таъсирига келиб, унни чекинишга мажбур этган. Ёв асосий диккатини айни жавонгорни юнчишига карраттанини пайқаган Бобур ўзи кўл остидаги гўл-марказдан Ахмадий парвоначи, Турдебек, Кўйбек ва Мухибали халифи ёрдамда ташланған. Баронгор ҳам оғизмай жанг килишида давом этган. Шу когда Мухаммадали кўйалдош, Шоҳмансур барлос, Юсуфали ва Абуллоҳга ўғленинг олдида юриб, жанг килишига фармон бўлған. Айни марказдан ўрин олган Устод Аликули душманинг фаранг(европача тўп)дан ўққа тутган. Ўғленинг сўл кўлида жойлашган Мустафо тўпчи аравага ўрнатилған зарбзанларни ишга соглган. Бобур черигининг барча кисмлари ганимни исқанжага олиб, шиба ўқи ёғдириб, уни астайди киришга киришган. Эсанкираган хиндлар Бобур лашкари баронгори ва жавонгорига киска-киска ҳамма килишдан нари ўтмаган. Бобур аскарларининг шиддатига дош беролмай ўз сипоҳи марказига тикилиб колган хиндлар наилари келолган, на кочишига ўйл тополған.

Тонгда бошланған саваш тушда Бобур черигининг тўла галаbasи билан икунланған. Ҳиндионт тоқишинларнинг улкан сипоҳи ярим кунда ер билан яқон килинган. Султон Иброҳим ва жонибек ойининг таъсирига келиб, унни чекинишга мажбур этган. Зафар билан Аграга кайтган Бобурга Панипат топширувида хиндларнинг кирк-эллик минг кишиши ҳалок бўлғанини маълум килишган.

Хуллас, Бобур черигининг тўла галаbasи билан икунланған. Ҳиндионт тоқишинларнинг улкан сипоҳи ярим кунда ер билан яқон килинган. Султон Иброҳим ва жонибек ойининг таъсирига келиб, унни чекинишга мажбур этган. Зафар билан Аграга кайтган Бобурга Панипат топширувида хиндларнинг кирк-эллик минг кишиши ҳалок бўлғанини маълум килишган.

Хуллас, Бобур черигининг тўла галаbasи билан икунланған. Ҳиндионт тоқишинларнинг улкан сипоҳи ярим кунда ер билан яқон килинган. Султон Иброҳим ва жонибек ойининг таъсирига келиб, унни чекинишга мажбур этган. Зафар билан Аграга кайтган Бобурга Панипат топширувида хиндларнинг кирк-эллик минг кишиши ҳалок бўлғанини маълум килишган.

Хуллас, Бобур черигининг тўла галаbasи билан икунланған. Ҳиндионт тоқишинларнинг улкан сипоҳи ярим кунда ер билан яқон килинган. Султон Иброҳим ва жонибек ойининг таъсирига келиб, унни чекинишга мажбур этган. Зафар билан Аграга кайтган Бобурга Панипат топширувида хиндларнинг кирк-эллик минг кишиши ҳалок бўлғанини маълум килишган.

Хуллас, Бобур черигининг тўла галаbasи билан икунланған. Ҳиндионт тоқишинларнинг улкан сипоҳи ярим кунда ер билан яқон килинган. Султон Иброҳим ва жонибек ойининг таъсирига келиб, унни чекинишга мажбур этган. Зафар билан Аграга кайтган Бобурга Панипат топширувида хиндларнинг кирк-эллик минг кишиши ҳалок бўлғанини маълум килишган.

Хуллас, Бобур черигининг тўла галаbasи билан икунланған. Ҳиндионт тоқишинларнинг улкан сипоҳи ярим кунда ер билан яқон килинган. Султон Иброҳим ва жонибек ойининг таъсирига келиб, унни чекинишга мажбур этган. Зафар билан Аграга кайтган Бобурга Панипат топширувида хиндларнинг кирк-эллик минг кишиши ҳалок бўлғанини маълум килишган.

Хуллас, Бобур черигининг тўла галаbasи билан икунланған. Ҳиндионт тоқишинларнинг улкан сипоҳи ярим кунда ер билан яқон килинган. Султон Иброҳим ва жонибек ойининг таъсирига келиб, унни чекинишга мажбур этган. Зафар билан Аграга кайтган Бобурга Панипат топширувида хиндларнинг кирк-эллик минг кишиши ҳалок бўлғанини маълум килишган.

Хуллас, Бобур черигининг тўла галаbasи билан икунланған. Ҳиндионт тоқишинларнинг улкан сипоҳи ярим кунда ер билан яқон килинган. Султон Иброҳим ва жонибек ойининг таъсирига келиб, унни чекинишга мажбур этган. Зафар билан Аграга кайтган Бобурга Панипат топширувида хиндларнинг кирк-эллик минг кишиши ҳалок бўлғанини маълум килишган.

Хуллас, Бобур черигининг тўла галаbasи билан икунланған. Ҳиндионт тоқишинларнинг улкан сипоҳи ярим кунда ер билан яқон килинган. Султон Иброҳим ва жонибек ойининг таъсирига келиб, унни чекинишга мажбур этган. Зафар билан Аграга кайтган Бобурга Панипат топширувида хиндларнинг кирк-эллик минг кишиши ҳалок бўлғанини маълум килишган.

Хуллас, Бобур черигининг тўла галаbasи билан икунланған. Ҳиндионт тоқишинларнинг улкан сипоҳи ярим кунда ер билан яқон килинган. Султон Иброҳим ва жонибек ойининг таъсирига келиб, унни чекинишга мажбур этган. Зафар билан Аграга кайтган Бобурга Панипат топширувида хиндларнинг кирк-эллик минг кишиши ҳалок бўлғанини маълум килишган.

</

Ким, дегайлар даҳр аро қолди фалондин яхшили!

РУБОЙЛАРДА ШЕРРИЙ САНЪАТЛАР

ликка эга. Зоро, оддий тарихчилар бунда бошкалар берган маълумотларга, манбаларга суннади, уларнинг воеа ва ходисалар, шахслар тўғрисидаги тасаввuri ҳам ўшаларга асосланади. Ҳукмдор эса бу воеаларни, шубҳасиз, ундан кўра яхши билади, уларнинг заминида ётган сабаб ва омилларни ҳам яхши англайди, чунки у ўз мавкеига кўра ўша мазкур жараёнларга даҳлдор, уларнинг кўпидиа бевосита иштирок этади.

4. Мазкур устуналар асарнинг баён тарзи, ундаги тасвирида ҳам, яни унинг адабий-бадиий ёдгорлик сифатидаги хусусиятларида ҳам намоён бўлади, чунки ўзи яхши билган ёки ўз кўзи билан кўрган воеа ва ходисалар хакида хикоя килган муаллифнинг ёзганлари ишонали ва таъсиричан бўлиши хаммага аён. Бунинг устига у бадиий иктидорга ҳам эга бўлса, хеч шубҳасиз, жонли, гўзал тасвиirlар яратади ва унинг ёзганлари ўкувчига факат тарихий маълумот бериб қолмай, айни пайтда бадиий-эстетик завқ ҳам уйготади. Бунинг яққол мисоли “Бобурнома”dir.

5. Маълумки, тарихий асар факат маълумотлардан иборат бўлмайди. Уларда ўрни-ўрни билан даврнинг турли ижтимоий, сиёсий, иктисолий масалалари хакида, ижтимоий муносабатлар борасида ҳам сўз юритилади, бошқа турли жараёнлар, соҳалар тўғрисида ҳам фикр-мулоҳазалар баён ёзганлари алоҳида ахамият касб этади.

**Қодиржон ЭРГАНШЕВ,
филология фанлари доктори**

Харфи: “а”, “о”. Тик ва тўғрилиги жиҳатидан маҳбубанинг баланд ва келишган коматига нисбат берилади. Араб ёзувида у “жон” сўзининг ўртасида келади. Бу оркали шоир алифсиз жон сўзини ёзib бўлмаганинида, маъшуксиз ҳам ошиқ жисмидан жон бўлмаслигига нозик ишора килади.

Маълумки, кошни – ёита, киприкни – ўқка ташбех этиши мутоз шеъриятда анъана тусини олган. Иккичи байта Лутфий ана шунга ишора ўларок ёй дея маъшукнинг кошига ишора килади:

**Сенинг ёйингни њеч ким торта олмас,
Мунингтекким, кошингни ё килибсан.**

Бунда Алпомишининг ўн тўрт ботмонлик биринчдан бўлган, ўзидан бошқа ўриндан ўзғатолмайдиган ёйига ўхшаган оғир ёйга ҳам, мажозан эса маъшукнинг нози ва жабрига ҳам ишора мавжудлигини кўриш мумкин:

Лутфий:
**Мени оғзинг учун шайдо килибсан,
Менга йўқ қайтуни пайдо килибсан.**

Бобур:
**Яна кўз уйида маъво қилибсан,
Кўнгул кошонасида жо қилибсан.**

Лутфий: мени оғзингта шайдо килиб, йўқ ердаги кайтуни пайдо килибсан, деб лутф этса, Бобур: кўзимнинг уйини макон килиб, ўзингни кўнглим кошонасида пинҳон килибсан, деб ёзди образли ўйсина:

Оғиз оркали сўғиёна адабиётда илоҳий каломга, унинг чиқиш ўрнига ишора килинади. Шунга муовfiк, оғизнинг анишвонадай кичкиналиги, гоҳо хатто кўриб бўлмас даражада эканлиги – илоҳий асрорни ақи билан англаб этишининг имконислизигидан нишона. Шунинг учун ҳам Лутфий “Менга йўқ қайтуни пайдо килибсан” мисраси оркали таъхули орифона санъати воситасида ўзи ўйқ нарсанинг нимасига ошик бўлибман, деб ўзини биллиб билмасликка олади.

Лутфий ўз фазалининг тўртинчи байтида: кўз оркали кўнглигинга кириб, алиф каби жоним ичидан жой олибсан, деб анъанавий ташбех кўллади:

**Кириб кўздин кўнгулга они тортиб,
Алифтек жон ичинда жо қилибсан.**

Алиф – араб алифбосининг биринчи

зера, у оддий тарихчидан фаркли ўларок, ўз фаолиятида юқоридаги сингари масалалар билан шугулланган, уларни ҳал этиш бора-сида бош котирган, ўша соҳаларга маълум даражада кирган, уларнинг моҳиятини ҳам бошқалардан кўра яхширок тушунади ва табиийки, буларнинг барчаси унинг ёзганларида, у баён килган фикрларда ўз аксини топган.

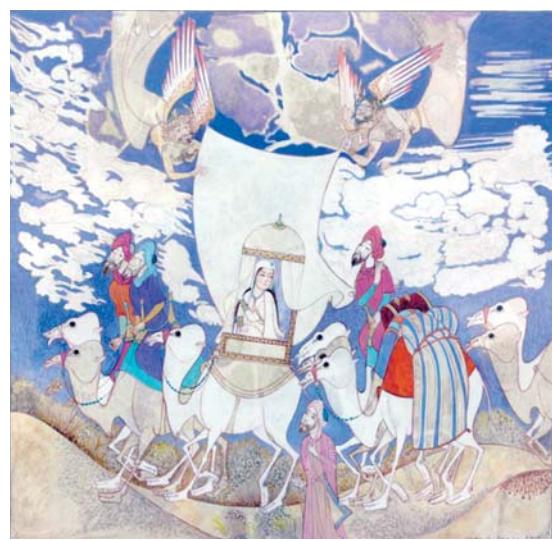
Ҳукмдорлар тарихнавислигининг маҳсулу бўлган асарларнинг ахамиятини, уларнинг ўзбек тарихий насли ривоҷидаги ўрни ва ўзига хослигини белгилаб берувчи омиллардан яна бири муаллифларнинг тарихга (фан сифатида) муносабати, унинг мақсад ва вазифаларни қандай англанидир. Бу ма-салага Шарқ тарихчilari алоҳида ёътибор бергандар ва кўп холларда ўз асарларнинг мukaddimasiда маҳсус тўхтабиб ўтганлар. Бунда бир неча хил фикр-мулоҳазалар баён килинган, жумладан, айrim тарихchilar тарих фанини дин билан боғлаганлар, уни илоҳиётнинг таркибий кисмларидан бири деб караганлар, тарих илмининг мақсад ва вазифаларни ҳам шунга муовfiк равишда белгилаганлар; айrim муаллифлар тарихни инсоннинг учун ибрат деб билиб, у одамларнинг ўтмишдан сабок чиқаришлари учун керак ва бу фанинг ахамияти ҳам шунда деб хисоблаганлар. Шунингдек, шоҳларни улуғлаш, уларни кўкка кўтариш, номини абадийлаштириш мақсади ҳам кўзга ташла-нади. Ҳукмдор муаллифларнинг бу борадаги қарашлари алоҳида диккатга сазовор. Бобур ўз асарида бу масалага маҳсус тўхталь-маган, лекин муаллифнинг “Бобурнома”даги айrim кайдлari ва фикrlaridan унинг тарих фанинning мақсад ва вазifalariга курилганини ҳам кузатиш мумкин. Муаллиф “менга” радиfiga курилган ruboyijsinining тўrtinchi misrasida “вой менга” бирikmасinи уч марта takrorlab iшлатган wa misra buktuk takror sanъatiiga kuriplagan:

Захириддин Муҳаммад Бобур ўзбек мумтоз лирикасининг еттига жанрида самарали ижод қилган, аммо унинг лирик меросида рубойи жанри алоҳида ўринг эга. Адабиётшуносликда унинг рубойилари мазмуниди ҳасби холлик хусусияти кучли эканлиги хакида маълум маънода илмий-назарий фикрлар айтилган. Мазкур хусусиятни академик Б. Валихўжаев “автобиографик хо-лат” деб баҳолаган бўлса, Ё. Исҳоков эса “Навоийдан кейин “энг кўп ва хўп” рубойи яратган ижодкор Бобур эканлиги, шубҳасиз. Унинг рубойиларини ҳаётий кечинмаларининг бевосита ифодаси дейиш мумкин”, деган фикри айтиган. Биз мазкур маколада Бобур рубойиларида мароқ билан кўлланган айrim лафзий ва маъnaviy шеърий санъатлар ҳамда фольклоризмлар хусусида сўз юритишига ҳаракат қилдик.

Бобур рубойиларида энг кўп кўллаган шеърий санъатлардан бири, бу – тақрор санъатидир. Ўрганишимизга кўра, шоир рубойилари матнида нафакат бир жумла, ибора, сўз бирикмалари тақрор санъати бўлиб келиши, балки бир мисра тўлиқ тақрор санъатига курилганини ҳам кузатиш мумкин. Муаллиф “менга” радиfiga курилган ruboyijsinining тўrtinchi misrasida “вой менга” бирikmасinи уч марта takrorlab iшлатган wa misra buktuk takror sanъatiiga kuriplagan:

To bўlgalni dildor ўshal oй menga,
Холимни билиб килмади парвой менга.
Мен асру ҳаробу ёр кўп мустагний,
Эй вой менга, вой менга, вой менга!

Бобур кучли дидактик, фалсафий оҳангига йўргилган “Душманники, бу даҳр забардаст килур”, деб бошланувчи рубойисида халқнинг оғзаки нуткига хос бўлган кўйма иборалардан унумли фойдаланиб, ирсоли масал санъатининг гўзали намунасида яратган. У “Ер килиб ташламок”, “Ер билан яксон бўлмок”, “Ерга кириб кетмок” каби халқ ибораларининг маъносини рубойи мазмунига сингидириб юборган. Бирок даҳр забардаст килган ишорасида тақрор санъатига курилган оғзаки нуткига хос бўлган кўйма иборалардан унумли фойдаланиб, ирсоли масал санъатининг гўзали намунасида яратган. У “Ер килиб ташламок”, “Ер билан яксон бўлмок”, “Ерга кириб кетмок” каби халқ ибораларининг маъносини рубойи мазмунига сингидириб юборган. Бирок даҳр забардаст килур”, деб бошланувчи рубойисида халқнинг оғзаки нуткига хос бўлган кўйма иборалардан унумли фойдаланиб, ирсоли масал санъатининг гўзали намунасида яратган. У “Ер килиб ташламок”, “Ер билан яксон бўлмок”, “Ерга кириб кетмок” каби халқ ибораларининг маъносини рубойи мазмунига сингидириб юборган. Бирок даҳр забардаст килур”, деб бошланувчи рубойисида халқнинг оғзаки нуткига хос бўлган кўйма иборалардан унумли фойдаланиб, ирсоли масал санъатининг гўзали намунасида яратган. У “Ер килиб ташламок”, “Ер билан яксон бўлмок”, “Ерга кириб кетмок” каби халқ ибораларининг маъносини рубойи мазмунига сингидириб юборган. Бирок даҳр забардаст килур”, деб бошланувчи рубойисида халқнинг оғзаки нуткига хос бўлган кўйма иборалардан унумли фойдаланиб, ирсоли масал санъатининг гўзали намунасида яратган. У “Ер килиб ташламок”, “Ер билан яксон бўлмок”, “Ерга кириб кетмок” каби халқ ибораларининг маъносини рубойи мазмунига сингидириб юборган. Бирок даҳр забардаст килур”, деб бошланувчи рубойисида халқнинг оғзаки нуткига хос бўлган кўйма иборалардан унумли фойдаланиб, ирсоли масал санъатининг гўзали намунасида яратган. У “Ер килиб ташламок”, “Ер билан яксон бўлмок”, “Ерга кириб кетмок” каби халқ ибораларининг маъносини рубойи мазмунига сингидириб юборган. Бирок даҳр забардаст килур”, деб бошланувчи рубойисида халқнинг оғзаки нуткига хос бўлган кўйма иборалардан унумли фойдаланиб, ирсоли масал санъатининг гўзали намунасида яратган. У “Ер килиб ташламок”, “Ер билан яксон бўлмок”, “Ерга кириб кетмок” каби халқ ибораларининг маъносини рубойи мазмунига сингидириб юборган. Бирок даҳр забардаст килур”, деб бошланувчи рубойисида халқнинг оғзаки нуткига хос бўлган кўйма иборалардан унумли фойдаланиб, ирсоли масал санъатининг гўзали намунасида яратган. У “Ер килиб ташламок”, “Ер билан яксон бўлмок”, “Ерга кириб кетмок” каби халқ ибораларининг маъносини рубойи мазмунига сингидириб юборган. Бирок даҳр забардаст килур”, деб бошланувчи рубойисида халқнинг оғзаки нуткига хос бўлган кўйма иборалардан унумли фойдаланиб, ирсоли масал санъатининг гўзали намунасида яратган. У “Ер килиб ташламок”, “Ер билан яксон бўлмок”, “Ерга кириб кетмок” каби халқ ибораларининг маъносини рубойи мазмунига сингидириб юборган. Бирок даҳр забардаст килур”, деб бошланувчи рубойисида халқнинг оғзаки нуткига хос бўлган кўйма иборалардан унумли фойдаланиб, ирсоли масал санъатининг гўзали намунасида яратган. У “Ер килиб ташламок”, “Ер билан яксон бўлмок”, “Ерга кириб кетмок” каби халқ ибораларининг маъносини рубойи мазмунига сингидириб юборган. Бирок даҳр забардаст килур”, деб бошланувчи рубойисида халқнинг оғзаки нуткига хос бўлган кўйма иборалардан унумли фойдаланиб, ирсоли масал санъатининг гўзали намунасида яратган. У “Ер килиб ташламок”, “Ер билан яксон бўлмок”, “Ерга кириб кетмок” каби халқ ибораларининг маъносини рубойи мазмунига сингидириб юборган. Бирок даҳр забардаст килур”, деб бошланувчи рубойисида халқнинг оғзаки нуткига хос бўлган кўйма иборалардан унумли фойдаланиб, ирсоли масал санъатининг гўзали намунасида яратган. У “Ер килиб ташламок”, “Ер билан яксон бўлмок”, “Ерга кириб кетмок” каби халқ ибораларининг маъносини рубойи мазмунига сингидириб юборган. Бирок даҳр забардаст килур”, деб бошланувчи рубойисида халқнинг оғзаки нуткига хос бўлган кўйма иборалардан унумли фойдаланиб, ирсоли масал санъатининг гўзали намунасида яратган. У “Ер килиб ташламок”, “Ер билан яксон бўлмок”, “Ерга кириб кетмок” каби халқ ибораларининг маъносини рубойи мазмунига сингидириб юборган. Бирок даҳр забардаст килур”, деб бошланувчи рубойисида халқнинг оғзаки нуткига хос бўлган кўйма иборалардан унумли фойдаланиб, ирсоли масал санъатининг гўзали намунасида яратган. У “Ер килиб ташламок”, “Ер билан яксон бўлмок”, “Ерга кириб кетмок” каби халқ ибораларининг маъносини рубойи мазмунига сингидириб юборган. Бирок даҳр забардаст килур”, деб бошланувчи рубойисида халқнинг оғзаки нуткига хос бўлган кўйма иборалардан унумли фойдаланиб, ирсоли масал санъатининг гўзали намунасида яратган. У “Ер килиб ташламок”, “Ер билан яксон бўлмок”, “Ерга кириб кетмок” каби халқ ибораларининг маъносини рубойи мазмунига сингидириб юборган. Бирок даҳр забардаст килур”, деб бошланувчи рубойисида халқнинг оғзаки нуткига хос бўлган кўйма иборалардан унумли фойдаланиб, ирсоли масал санъатининг гўзали намунасида яратган. У “Ер килиб ташламок”, “Ер билан яксон бўлмок”, “Ерга кириб кетмок” каби халқ ибораларининг маъносини рубойи мазмунига сингидириб юборган. Бирок даҳр забардаст килур”, деб бошланувчи рубойисида халқнинг оғзаки нуткига хос бўлган кўйма иборалардан унумли фойдаланиб, ирсоли масал санъатининг гўзали намунасида яратган. У “Ер килиб ташламок”, “Ер билан яксон бўлмок”, “Ерга кириб кетмок” каби халқ ибораларининг маъносини рубойи мазмунига сингидириб юборган. Бирок даҳр забардаст килур”, деб бошланувчи рубойисида халқнинг оғзаки нуткига хос бўлган кўйма иборалардан унумли фойдаланиб, ирсоли масал санъатининг гўзали намунасида яратган. У “Ер килиб ташламок”, “Ер билан яксон бўлмок”, “Ерга кириб кетмок” каби халқ ибораларининг маъносини рубойи мазмунига сингидириб юборган. Бирок даҳр забардаст килур”, деб бошланувчи рубойисида халқнинг оғзаки нуткига хос бўлган кўйма иборалардан унумли фойдаланиб, ирсоли масал санъатининг гўзали намунасида яратган. У “Ер килиб ташламок”, “Ер билан яксон бўлмок”, “Ерга кириб кетмок” каби халқ ибораларининг маъносини рубойи мазмунига сингидириб юборган. Бирок даҳр забардаст килур”, деб бошланувчи рубойисида халқнинг оғзаки нуткига хос бўлган кўйма иборалардан унумли фойдаланиб, ирсоли масал санъатининг гўзали намунасида яратган. У “Ер килиб ташламок”, “Ер билан яксон бўлмок”, “Ерга кириб кетмок” каби халқ ибораларининг маъносини рубойи мазмунига сингидириб юборган. Бирок даҳр забардаст килур”, деб бошланувчи рубойисида халқнинг оғзаки нуткига хос бўлган кўйма иборалардан унумли фойдаланиб, ирсоли масал санъатининг гўзали намунасида яратган. У “Ер килиб ташламок”, “Ер билан яксон бўлмок”, “Ерга кириб кетмок” каби халқ ибораларининг маъносини рубойи мазмун

«ХАҚ САРИ»

Пойтахтимиздаги Тасвирий санъат галереясида Ўзбекистон Бадий академияси академиги Ниёзали Холматовнинг «Хақ сари» деб номланган кўргазмаси очилди. Буюк мутафаккир Алишер Навоий таваллудининг беш юз саксон икки йиллигига бағишиланган экспозициядан муаллифнинг элликдан ортиқ миниатюра ва графика асарлари хамда йигирмадан зиёд заргарлик буомлари ўрин олган. Кўргазмадаги суратларни кузатар экансиз, улар асосан Алишер Навоий ижодига бағишиланганин кўрасиц. Н.Холматов мумтоз миниатюра анъаналарини замонавий локли миниатюра санъатида давом эттирган моҳир мусаввирлардан бири эди. Рассом миниатюра асарларини чизишда асосан ёркін ва куюк бўёклардан кенг фойдаланган.

«Хақ сари» деб номланган кўргазмаси очилди. Буюк мутафаккир Алишер Навоий таваллудининг беш юз саксон икки йиллигига бағишиланган экспозициядан муаллифнинг элликдан ортиқ миниатюра ва графика асарлари хамда йигирмадан зиёд заргарлик буомлари ўрин олган. Кўргазмадаги суратларни кузатар экансиз, улар асосан Алишер Навоий ижодига бағишиланганин кўрасиц. Н.Холматов мумтоз миниатюра анъаналарини замонавий локли миниатюра санъатида давом эттирган моҳир мусаввирлардан бири эди. Рассом миниатюра асарларини чизишда асосан ёркін ва куюк бўёклардан кенг фойдаланган.

ЮРТ МАДХИ

Ўзбекистон Бадий академиясининг Марказий кўргазмалар залида таникли рассом Махмуд Ахмедовнинг саксон беш йиллик юбилейи ва ижодининг эллик

беш йиллигига бағишиланган кўргазма очилди. Рассомнинг асарлари ички драматизмга бой. Унинг кариб кирк йил давомида маҳоратли педагог сифатида Камолиддин Бехзод номидаги Миллий рассомлик ва дизайн институтида хам фаолият юритди, кўплаб шоғирдлар етишиди. Камолиддин Бехзод номидаги Шарқ миниатюра санъати музейида ёшларга маҳорат дарсларини ўтади. Унинг шогирилари бугунги кунда устозижодини кадраб, миниатюра санъатида изланишини мунособ давом эттириб келмоқдалар.

Мазкур кўргазма Камолиддин Бехзод номидаги Шарқ миниатюра санъати музейи билан ҳамкорликда ташкил этилди.

М.Ахмедов ижоди – Ўзбекистон тасвирий санъатида ўз ўрнига эга. Унинг асарлари кўплаб республика ва хорижий кўргазмаларда намойиш этилган, шунингдек, Япония, Буюк Британия, Греция, Италия, Туркия, Жазоир, Мўгулистон, Франция каби давлатларнинг музейлари ва шахсий тўпламларида сақланади.

БУ КИМНИНГ ШЕЪРИ?

Чарслик кириб борган хонадонда яна қанча бола бор? Агар барчасини ракамларга айлантирасек, чарслик муаллифлари хатосининг оқибатларини тасаввур килиш кийин эмас.

Узрнома

БИР УМРЛИК САБОҚ БЎЛДИ

Иш бор жода хато бор, дейишади. Албатта, бундай сўзлар билан ўз-ўзингти далда беришинг мумкин, деб айтиётгандирсиз. Йўқ, асло ундаи эмас. Чунки эзгу ва холис ният билан килинган бундай оғир, машакатли меҳнат ортида шундай синовлар, кўнгилсизлик хам борлигини билиб қолганинга, ичингдан ўтганини ўзинг билар эксансан.

Афуски, саҳифага кўзим тушгач, дами чиқиб кетган пулфакдай бўшащдим. Кай кўз билан кўрайки, чарслик саҳифасидаги мен яхши кўрган шеърнинг муаллифи С.Барноев эмас, Т.Бахромов деб кўрсатилганди. Адашмадимми деб яна тикилдим, шеър ўша, аммо муаллиф мутлақо бошка. Бундай шоир номини ёзмитмаганман.

Нима учун чарслик муаллифлари (Н.Норхўжаев ва бошқалар), қолаверса, мухаррирлар (Республика Тაълим маркази) ўз ишига шунчалик союзқонлик билан қарайди? Нега китоб нашриёти эмас, тўғридан-тўғри босмахонага юборилган? Агар ўзлари билмаса, Ёзувчилик улоҳмасидаги мутасаддилар назаридан ўтказиб олмайдими? Болалар адабиёти кенгаши доимий фаолият

кўрсатади. Ахир, бу бутун бир авлодга, қолаверса, атоқли шоир хотирасига беҳурматлик, беписандлик эмасми?! Кўшикиларни мөнгөн мактабада китобларни тадбирларда боажонлар куйлаган. Наҳотки, бу кўшик дарсликка масъул бўлганинг бироргасининг хам қулогига чалинмаган бўлса?

Чарслик 544724 нусхада чоп этилган. Демак, шунчага болакай шеърнинг хакиций муаллифини билмайди. Шун-

DYO
Орифнинг набирасига

Одамлар кимнидир алқаган асно
“Отангга раҳмат” деб кивлурлар дуо.
Шундик олқиши олгин ҳамиша сен хам,
Бенасиб қолмасин то Ориф бобо.

ЎНГ КОВОГИМ
ЧУДИ-Ё

Ўнг ковогим учди-ё,
Чап ковогим учди-ё.
Олисларда қолган юртим
Бирдан эсимига тушди-ё.

Ўнг ковогим учди-ё,
Чап ковогим учди-ё.
Узоқдаги шонр ўғли
Кимнинг ёдига тушди-ё.

Булар Ўзбекистон Қархамони, Ўзбекистон халқ шоири Абдулла Орипов умрининг сўнгги паллаларида битган шеърлари бўлиб, устоз таваллудининг

ЁШЛАР НАМОЙИШИ

Пойтахтимиздаги Камолиддин Бехзод номидаги Шарқ миниатюра санъати музейида Бадий ижодкорлар уюшмаси аъзоси, миниатюрачи рассом, педагог Бехзод Ҳожиметов ва ёш миниатюрачи рассомларнинг “Шарқ нағис санъати ёшлар нигоҳида – V” номли анъанавий кўргазмаси очилди. 2017 йилдан бўён ўтказиб келинаётган кўргазманинг навбатдагиси буюк алломалар Алишер Навоий ва Захириддин Муҳаммад Бобур хамда мусаввир Камолиддин Бехзод таваллудига бағишиланди. Унда миниатюра санъатига оид олтмишдан ортиқ асар намойиш этилмоқда.

Ёшликка хос шижаот билан чизилган Шарофат Қамбарованинг “Шахмат ўйини”, “Алишер Навоий ва Камолиддин Бехзод”, Бахтиёр Дедашевнинг “Бобур портрети”, Нилуфар Ахмадалиеванинг “Алишер Навоий боғда”, Нилуфар Хурибоеванинг “Миллий ўйинлар” сингари расмлари ва Бехзод Ҳожиметовнинг хаттолик санъати намуналари томошабинларда катта таассурот қолдири.

Сарвара ҚОСИМОВА

Лукма

Яна бир гап. Дарслиқда “Мактабим” номли шеър бор. “Она каби меҳрибон...” деб бошланувчи бу кўшик бизга хам болалигимизни эслатади. уни атоқли шоир Илес Муслим ёзган. Дарслиқ муаллифлари уни шунчаки И. Муслимов шеъри деб кўрсатган. Ахир, шоир XX аср болаларига Илес Муслим номи билан танилган ва болалар адабиёти тарихи саҳифаларида шу ном билан колган. Нима сабабдан И.Муслимов деб ёзилган? Эҳтимол, дарсликни тузувчи бу Илес Муслим деб ўйламагандир! Илес Муслимни билмаган одамнинг дарслик ёзишга ҳакқи борми?

Дарсликни вараклар эканман, ана шундай бахсли саҳифалар талайгина эканига гувох бўлдим.

Эҳтимол, дарслик тузувчига китобда тавсия этилаётган кўшикларнинг муаллифи номи эмас, кўшикинни ўзи мухимдир. Лекин бу хато, жуда кўпол хато! Бу муаллифа хиёнат, хизматга тухмат бўлади. Фарзандларимизни чалғитишга, уларни ёлғон ўқитишига ҳеч кимнинг ҳакқи йўқ. Шундай экан, хар қандай одамда бошка дарсликларни хам назардан ўтказиш фикри туғилади... Болаларни алдамайлик!

М.МАҲМУДОВА

80 йиллиги муносабати билан Оҳангарон шаҳрида ўтказилган адабий кечада Махмуд Тоир айнан шу шеърларни иктибос учун ўқиган. Афуски, минбарда ўқишига куал бўлсин деб компютерда кўчирилган бу мисралар тўрт жилдикни тайёрлаш жараёнида номайм сабабларга кўра, Махмуд Тоирдан хам ўзр сўраймиз. Умид киламизки, юртдошларимиз бизнинг нотўғри ишимишни тўғри тушунишади ва кечиришади. Шуниси аниқки, бу хато биз фўр муҳаррирлар учун бир умр эсдан чиқарип бўлмас сабок бўлади.

Мазкур ҳолат учун буюк шоиримизнинг барча муҳлислари, ва албатта, оила аъзоларидан хамда кувонч кўшиклари жаранглаб турган айни пайтда шундай нокулай аҳволга кўйганимиз — китоб муаллифи — устозимиз Махмуд Тоирдан хам узр сўраймиз. Умид киламизки, юртдошларимиз бизнинг нотўғри ишимишни тўғри тушунишади ва кечиришади. Шуниси аниқки, бу хато биз фўр муҳаррирлар учун бир умр эсдан чиқарип бўлмас сабок бўлади.

Зоҳиджон ОЛОВ,
Ўзбекистон ёзувчilar улоҳмаси аъзоси,
“Омонлик тилайлик” китоби
масъул муҳаррири

Газетхон илҳоми

ОНА...

Бу сўзни англадим фарзандли бўлиб, Кўлга қалам олдим кўзга ёш тўлиб. Менинг баҳтим учун бормоқда сўлиб, Она, бағрингизга бошимни кўяй.

Доим қалби билан беради меҳр, Ҳеч зотдан кўрмадим бундайин сехр. Однадир, онадир тожимиз, ахир, Она, бағрингизга бошимни кўяй.

Яхшими, ёмонми, хар дам парвона, Фарзанд учун жонин аямас она, Ҳаётда дўстимиз у зот ягона, Она, бағрингизга бошимни кўяй.

Меҳридан порлайди ўйимда кўяй, Сўз ила даволар кўзда кўрса ёш. Айрим фарзанд нега унга бағритош, Она, бағрингизга бошимни кўяй.

Гулшан ЭРГАШЕВА

ЭЪЛОН

Тадбиркорлар ва сармоядорлар дикқатига!

“Ko'chmas mulk savdo xizmati” МЧЖ дастлабки очиқ танлов савдоларига таклиф этади!

“Ko'chmas mulk savdo xizmati” МЧЖ томонидан ташкил этиладиган очиқ танлов савдоларига, “Чорсу буюм савдо комплекси” Ажнинг 2023 йил 4 февралдаги 18-сонли буюрманомасига асосан Тошкент шаҳар Шайхонхутор тумани Зарқайнар кўчасида жойлашган савдо шаҳобчасининг ижара хукуки кўйилмоқда:

1. 1-дўкон савдо шаҳобчаси умумий майдони 7,8м² бўлган савдо шаҳобчаси бошлангич баҳоси – 55 000 000 сўм.

Савдола иштирок этиши истагини билдириган талабгорлардан аризалар ушбу хабарнома чоп этилган санадан бошлаб расмий иш кунлари соат 10:00дан 16:00 гача кабул килинади (13:00дан 14:00 гача тушли).

Талабгорларнинг таклифлари 2023 йил 13 марта куни соат 11:00дан бошлаб кўриб чилилади. Энг юкори таклифи берган талабгор билан сотувчи ўтрасида келишув битим тузилади. Таклифларни кабул килинади 2023 йил 10 марта куни соат 18:00 да тўхтатилади.

Юкоридаги савдо шаҳобчаларнинг ижара хукуклари 2023 йил 13 марта куни согилмаган тақдирда тақорий савдолари 2023 йил 20, 27 марта ва 3 апрель кунлари соат 11:00 да бўлиб ўтади. Аризаларни кабул килиш танлов ўтказилиши белгиланган кундан уч кун олдин соат 18:00 да тўхтатилади.

Савдола қатниши учун талабгорлар ёпик конверт солинган таклифлари ва ариза билан биргаликда куйидаги хуҷожатлар тақдим этади:

- юридик шаҳслар учун давлат рўйхатидан тутказиланлиги тўғрисидаги гувоҳноманинг нусхаси;

- жисмоний шаҳслар учун СТИР ва паспортнинг нусхаси.

Таклифи маъқул топилган талабгорга савдо ўтказиладиган кундан бошлаб йигирма банк иш куни сотувчи билан олди-сотди шаҳрномаси тузишадиги ўтказиладиган закалат келишувига асосан, ижара олиш шаҳкунинг бошлангич баҳосининг 15 фоизидан кам бўлмаган микдордаги суммани закалат сифатида “Ko'chmas mulk savdo xizmati” МЧЖнинг ХАТБ “DAVR BANK” Олмазор филиалидаги х/р:226040002049060901, МО:01121, СТИР:207122519 га савдола иштирок этиши учун ариза топширилганга калар ташкилдаги жойлашган.

Савдо ташкилотини жойлашган, савдолар ўтказиладиган савдола иштирок этиши учун аризалар кабул килинадиган манзил: Тошкент шаҳари Мирзо Улугбек тумани, Тўртариқ кўчаси, 11/2-үй.